

Transport publiczny

Transport publiczny

Skuteczna i sprawna komunikacja miejska to nasz priorytet. Dobrze zorganizowany transport publiczny jest podstawą funkcjonowania Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, zamieszkiwanej przez 2,1 mln osób. Dlatego od początku istnienia przystąpiliśmy do działań rozwijających komunikację miejską.

W stronę integracji

Każdego dnia na ulice Metropolii wyjeżdża ponad 1700 pojazdów komunikacji miejskiej, które obsługują około 7 tys. przystanków. Rocznie pokonują ponad 100 mln kilometrów, co pozwoliłoby im 2500 razy okrążyć równik!

Sprawnie działający system transportu publicznego to największe wyzwanie, które stoi przed obszarami metropolitalnymi. Dlatego też od początku naszego funkcjonowania podejmujemy działania, których celem jest stworzenie takiego systemu komunikacyjnego, dzięki któremu transport publiczny będzie realną alternatywą dla samochodów. Rozpoczęliśmy komunikacyjną rewolucję, na którą mieszkańcy konurbacji śląskiej czekali prawie 20 lat!

Aby zrozumieć istotę tych zmian trzeba pamiętać, że do 2018 roku na terenie dzisiejszej Metropolii funkcjonowało trzech różnych organizatorów komunikacji miejskiej. U dwóch z nich obowiązywała ta sama taryfa biletowa, u trzeciego – inna. To generowało nawet podwójny koszt podróży i było uciążliwe zarówno dla mieszkańców, jak i dla przyjezdnych, odwiedzających Metropolię.

Początkiem komunikacyjnej rewolucji było wprowadzenie wspólnych biletów dla wszystkich trzech organizatorów – najpierw jednorazowych (od 1 stycznia 2018 roku), a kilka miesięcy później okresowych (od 1 kwietnia 2018 roku). Ujednolicono również zapisy taryf, dzięki czemu korzystanie z komunikacji miejskiej stało się prostsze i bardziej wygodne. Od początku 2018 roku wprowadzono również – na niespotykaną w Polsce skalę – bezpłatne przejazdy dla dzieci i młodzieży do 16. roku życia, których celem jest promowanie wśród nich transportu publicznego i budowanie proekologicznych nawyków. Dzieci i młodzież z tego uprawnienia mogą korzystać przez cały rok – także w weekendy, ferie, wakacje i święta. Ulgą zostało objętych około 200 tys. najmłodszych mieszkańców z 41 miast i gmin Metropolii.

Zwieńczeniem tego procesu było połączenie – od 1 stycznia 2019 roku – trzech dotychczasowych organizatorów transportu (KZK GOP, MZK Tychy i MZKP Tarnowskie Góry) w jeden podmiot, czyli Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM). O ile pasażerowie najwięcej zmian związanych z tą integracją odczuli wraz z wprowadzeniem wspólnych biletów, o tyle powstanie ZTM było bardzo istotne z punktu widzenia organizacyjnego. W ten sposób łatwiej jest budować spójną i jednolitą ofertę oraz zarządzać komunikacją miejską w całej Metropolii.

Następnie, 1 marca 2020 r. weszła w życie nowa, prostsza, bardziej elastyczna i zrozumiała dla pasażerów Taryfa ZTM, która wprowadziła wiele nowych rozwiązań – np. bilety wieloprzejazdowe, bilet „Dzienny”, Bilet 120-dniowy, bilet „Grupowy dla 5 osób”, czy ofertę dla uczestników imprez masowych i kulturalnych.

Poprawiamy jakość usług

ZTM sukcesywnie poprawia jakość transportu zbiorowego na obszarze Metropolii. Jednym z jego priorytetów jest

modyfikacja siatki połączeń oraz rozkładów jazdy, aby były bardziej dostosowane do oczekiwań i aktualnych potrzeb mieszkańców, a także do obecnych generatorów ruchu.

Odpowiedzią na jedną z tych potrzeb było uruchomienie w listopadzie 2018 roku czterech metropolitalnych linii lotniskowych. Do tej pory Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach nie posiadał tak kompleksowego skomunikowania transportem publicznym. Charakterystyczne autobusy w kolorze fuksji przejeżdżają przez pięć podregionów Metropolii, mając swoje przystanki w: Gliwicach, Zabrze, Bytomiu, Piekarach Śląskich, Katowicach, Sosnowcu, Będzinie oraz Tychach. Autobusy jeżdżą całą dobę, umożliwiając dotarcie na swój lot, lub do pracy.

Aby precyzyjnie określić liczbę pasażerów korzystających z poszczególnych linii oraz przystanków, zamierzamy zainstalować we wszystkich pojazdach system automatycznego zliczania pasażerów. Dostęp do informacji będzie możliwy na bieżąco w trybie online. Dokładne dane pozwolą m.in. na optymalizację godzin kursowania, liczby i wielkości pojazdów, oraz dostosowanie ich do rzeczywistego popytu, zgłaszanego przez pasażerów na danych liniach czy odcinkach. Zostało ogłoszone postępowanie przetargowe na dostawę, montaż i utrzymanie systemu zliczania pasażerów.

Chcemy również przywrócić znaczenie transportu szynowego na naszym obszarze. Nie ma bowiem bardziej ekologicznego i – przy odpowiednio rozbudowanej infrastrukturze – szybszego środka transportu od pociągów. Jesteśmy w posiadaniu Koncepcji Kolei Metropolitalnej wraz z Suplementem. Dokument został przygotowany przez ekspertów z Politechniki Śląskiej i nakreśla on kierunki rozwoju transportu szynowego na naszym obszarze. Obecnie trwa opracowywanie Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej. Ten dokument ma określić, które z rozwiązań zaproponowanych w Koncepcji Kolei Metropolitalnej są możliwe do realizacji oraz w jakim

zakresie. Dokument będzie gotowy w 2024 roku.

Ważnym etapem dla rozwoju transportu publicznego w Metropolii było uruchomienie METROBILETU (czerwiec 2019 roku), czyli wspólnej oferty integrującej wszystkie środki transportu publicznego na terenie Metropolii: autobusy, tramwaje, trolejbusy oraz pociągi Kolei Śląskich. Ponadto dofinansujemy uruchomienie dodatkowych połączeń kolejowych pomiędzy naszymi miastami, ponieważ zdajemy sobie sprawę ze znaczenia transportu szynowego na obszarze GZM. W 2019 roku była to kwota 1,2 mln zł (15 połączeń); w 2020 roku 6 mln zł (41 połączeń). Już teraz podjęte działania są dla nas pierwszym krokiem w budowaniu Kolei Metropolitalnej, która w przyszłości ma stać się kręgosłupem komunikacji publicznej.

CZYTAJ WIĘCEJ: Kolej Metropolitalna

Dążymy również do zwiększenia dostępności biletów komunikacji miejskiej. Chcemy zmodernizować system sprzedaży. Obecnie funkcjonujący projekt „Śląska Karta Usług Publicznych” zostanie zmodyfikowany i zyska nowe funkcje, tak aby był bardziej przyjazny i łatwiejszy w obsłudze dla pasażerów. Jednak już teraz sukcesywnie są wdrażane nowoczesne metody płatności – w ponad 150 pojazdach uruchomiono możliwość zapłaty za przejazd kartą płatniczą, a w najbliższym czasie zostanie uruchomiona możliwość zakupu wszystkich rodzajów biletów za pomocą aplikacji mobilnej ZTM. Docelowo system zostanie otwarty tak, aby obejmował nie tylko pojazdy ZTM, ale również pociągi i system roweru metropolitalnego. Poza tym trwa rozszerzanie sieci automatów biletowych, w ostatnim czasie 10 solarnych urządzeń pojawiło się w 10 gminach Metropolii, w których dotychczas nie było możliwości zakupu biletu poprzez automaty biletowe. Trwa postępowanie na zakup co najmniej 48 stacjonarnych automatów biletowych, które poszerzą grupę 123 urządzeń tego typu eksploatowanych przez ZTM.

W ciągu najbliższych lat nowo zakupione pojazdy kursujące pod

szyldem ZTM będą jeździć we wspólnych, metropolitalnych kolorach. Nie będziemy przemałowywać obecnie kursujących pojazdów, bo wiązałoby się to ze zbyt wysokimi kosztami. W nowych kolorach będą jeździć pojazdy wyprodukowane od 2019 roku.

W transporcie miejskim chcemy stawiać na ekologiczne rozwiązania. Dlatego bierzemy udział m.in. w programie „GEPARD II – transport niskoemisyjny, część 3 Śląsk – Zagłębie”. Środki w tym projekcie pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Dzięki udziałowi w tego typu programach na ulicach Metropolii w najbliższych latach może pojawić się nawet kilkaset bezemisyjnych pojazdów.

Kolejnym podjętym przez nas wyzwaniem jest skoordynowane zarządzania przystankami. Przejęcie infrastruktury przystankowej ma na celu wypracowanie modelu zarządzania infrastrukturą przystankową, co pozwoli na zmianę wizerunku otoczenia Metropolii oraz zapewni pasażerom porównywalny standard jakości. W pierwszym etapie do wspólnego zarządzania infrastrukturą przystankową przystąpiło 5 gmin, w najbliższym czasie do grupy tej dołączą 4 kolejne. Trwają rozmowy i ustalenia z następnymi gminami.

W kolejnym kroku podjęliśmy działania mające na celu wypracowanie jednego standardu modeli wiat przystankowych, który obowiązywałby na obszarze naszej Metropolii. W chwili obecnej trwają prace nad przygotowaniem postępowania przetargowego na wspólny z gminami GZM zakup wiat przystankowych oraz konsultacje opracowanych wytycznych dla infrastruktury publicznego transportu zbiorowego.

Dodatkowo opracowane zostały „Wytyczne dotyczące infrastruktury transportu zbiorowego”. Dokument dotyczący infrastruktury transportu zbiorowego został w całości przygotowany przez zespół autorski złożony z pracowników

Wydziału Transportu Publicznego Departamentu Komunikacji i Transportu GZM. Jego treść została skonsultowana z gminami GZM, Zarządem Transportu Metropolitalnego oraz departamentami merytorycznymi GZM.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia kluczowe decyzje w zakresie transportu szeroko konsultuje z różnymi środowiskami. W tym celu powstała Rada Metropolitalnego Transportu Publicznego. Jej członkami są m.in. przedstawiciele przedsiębiorstw komunikacji publicznej, naukowcy, organizacje pozarządowe, związki zawodowe, samorządy lokalne oraz środowiska niepełnosprawnych. Rada zajmuje się analizą głównych problemów komunikacyjnych na obszarze GZM, a także rekomenduje sposoby ich rozwiązania.

Wśród poruszanych przez członków Rady tematów były m.in. projekt Linii Metropolitalnych, bezpieczeństwo kierowców i pasażerów w komunikacji miejskiej, a także przewóz rowerów oraz urządzeń transportu osobistego (m.in. hulajnogi elektryczne).

CZYTAJ WIĘCEJ: Zrównoważona mobilność